

Odškodnine za bančne izbrise niso ovira za prodajo NLB

Javna obravnava zakona Morebitne odškodnine naj bi plačali Banka Slovenije in država – Odvetnika: Predlagane rešitve otežujejo pravno varstvo

LJUBLJANA – Če bo sodišče ugotovilo, da so bili lastniki podrejenih obveznic in delnic šestih saniranih bank na slabšem, kot bi bili, če Banka Slovenije za posamezno banko ne bi izrekla izrednega ukrepa, razlaščenci lahko pričakujejo odškodnino, sicer pa ne.

MAJA GRGIČ

Tako predvideva predlog zakona o sodnem varstvu imetnikov kvalificiranih obveznic banke, ki ga je ministrstvo za finance dalo v javno obravnavo in naj bi odpravil ugotovljeno neustavnost zakona o bančništvu. Ministrstvo predlaga, da bi oškodovani vlagatelji tožbe za nepravilnost izrednega ukrepa Banke Slovenije (BS) proti BS in državi vložili v pravnem postopku na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Odločbe so nedotakljive

To oziroma senat treh sodnikov bo presojalo, ali so bile kvalificirane obveznosti obravnane skladno z zakonom o bančništvu in ali so bile metoda, predpostavke in način pridobivanja podatkov, ki so bili podlaga za oceno vrednosti premoženja bank, ustrezni ali napačni. Pri tem bo veljalo nasprotno dokazno breme: BS bo morala dokazati, da je ravnala s skrbnostjo dobrega strokovnjaka. Ni pa predvideno, da bi sodišče lahko presojalo o veljavnosti odločbe o izrednih ukrepih.

»Izplačevanje odškodnin je v prvi vrsti naslovljeno na Banko Slovenije, če bo ugotovljena njena odgovornost za morebitne nepravilnosti, če pa te odgovornosti ne bo mogoče naprtiti Banki Slovenije, bo morebitno odškodnino poravnala država,« je povedala ministrica za finance Mateja Vraničar Erman. Na ministrstvu pravijo, da bo višina morebitne odškodnine odvisna od tega, za koliko preveč je bilo poseženo v kvalificirane obveznosti in kakšno vrsto terjatve je imel posamezni vlagatelj do banke. Skupna vrednost vseh izbrisanih

obveznosti znaša 960 milijonov evrov.

Brez vpliva na prodajo NLB

Zakon ne prinaša nobene obveznosti za NLB ali druge sanirane banke in tako ne vpliva na prodajo NLB, zatrjujejo na ministrstvu. Vlagatelji, ki so že vložili tožbe proti bankam izdajateljicam, bodo te lahko tožili le zaradi kršitev dolžnega ravnanja, ne pa zaradi razlastitve, dodajajo.

In kdo bo lahko tožil? Delničarji in lastniki podrejenih obveznic, ki so imeli najmanj desetodstotni lastniški delež oziroma več kot 100.000 evrov terjatev do banke. Manjši vlagatelji se bodo morali za doseganje teh deležev povezati s skupnim odvetnikom ali pa tožiti prek neprofitnih organizacij, denimo društev **malih delničarjev**. Razlaščencem, ki tožb ne bodo vložili, bo sodišče dodelilo skupnega zastopnika. Tožbo bo sicer treba vložiti v šestih mesecih. Da bi se postopki hitreje izvajali, nameravajo sodišča združevati postopke, ki se nanašajo na posamezno odločbo o izrednih ukrepih, kar pomeni združevanje po bankah, in še, da bi sodišče zanje izdalo eno sodbo.

BS bo po predlogu zakona morala v 15 dneh javno objaviti odločbo o izrednem ukrepu, oceno vrednosti sredstev banke, poročilo o kakovosti sredstev banke in pogodbeno razmerje z družbami, ki so izdelale oceno vrednosti sredstev bank. Pri

tem bo BS lahko zakrila osebne ali zaupne podatke. A na ministrstvu zatrjujejo, da bodo lahko tožniki prek sodišča pridobili tudi vse druge dokumente in podatke. »Sodišče ima pravico od BS zahtevati karkoli,« zatrjujejo na ministrstvu.

Odvetnica razlaščencev Tamara Kek meni, da je predlog zakona v nasprotju z usmeritvami odločbe ustavnega sodišča in ustavnimi procesnimi jamstvi, sodno varstvo pa to še otežuje: »Predlog zakona še bolj kot ustavno neskladno določilo zakona o bančništvu omejuje pravico do učinkovitega sodnega varstva in odpira več vprašanj, kot jih rešuje.« »Predlog zakona določa, da se vse do zdaj vložene tožbe zavržejo, nato pa naj bi sodišča sodila po novem zakonu, ki v svojem bistvu dodatno omejuje pravice razlaščencev, zato je že zdaj jasno, da predlog ni skladen z ustavo, ker (spet) onemogoča razlaščencem učinkovito pravico do sodnega varstva,« pa pravi odvetnik Miha Kunič.

Vrednost je določila evropska komisija

Vse od začetka sanacije bank so se pojavljala ugibanja, kdo je določil vrednost 4,9 milijarde evrov slabih terjatev, ki so bile na slabo banko prenesene po vrednosti 1,5 milijarde evrov. Ministrstvo za finance v uvodu predloga zakona o pravnem varstvu bančnih razlaščencev razkriva, da je to bila evropska komisija.

Izbris bančnih obveznosti

v milijonih evrov

	I. reda (osnovni kapital)	II. reda (hibridni instrumenti)	III. reda 5 (druge podrejene obveznosti)	skupaj
NLB	184	0	250	434
NKBM	143	26	30	199
Abanka Vipa	7	120	0	127
Factor banka	12	5	18	35
Probanka	17	0	41	58
Banka Celje	17	15	77	109
skupaj	381	166	416	962

DELO Vir: Ministrstvo za finance